

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และนำเสนอข้อเสนอแนะ
สำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่างระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ
เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต"
 - 1.2 ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน
 - 1.3 บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่างระดับฐานะทางสังคมและ
เศรษฐกิจเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังปรากฏในข้อ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
(ม.6) ปีการศึกษา 2526 ที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน
432 คน จำแนกเป็นกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ จำนวน 148 คน
กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง จำนวน 150 คน และกลุ่มฐานะทางสังคม
และเศรษฐกิจระดับสูง จำนวน 134 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามแบบ
ประเมินค่า แบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
สถานการณ์ของผู้ปกครอง และความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนา

คุณภาพชีวิต โดยแยกคำถามเป็นด้านต่าง ๆ คือ ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต" ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน และบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งและรับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดมีจำนวน 525 ฉบับ ได้รับคืน 463 ฉบับ และพบว่า มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 31 ฉบับ คงเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้จริงรวมทั้งสิ้น 432 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.28 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้รับมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยทำการทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) จากนั้นทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ละคู่ สำหรับผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ (Scheffé Test) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ปกครองจำแนกตามระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า

1. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำและกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.2 และ 32.7) มีความสัมพันธ์กับนักเรียนในฐานะเป็นมารดา และผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.3) มีความสัมพันธ์กับนักเรียนในฐานะเป็นบิดา
2. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 44.6, 42.7 และ 56.7) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี
3. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.9, 63.3 และ 83.6) มีสถานภาพการสมรสที่มีคู่สมรส (อยู่ร่วมกัน)

4. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.46) มีจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะจำนวนมากกว่า 4 คน ในจำนวนนี้ ยังศึกษาอยู่ในโรงเรียนจำนวน 3 คน และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.19) ยังไม่จบการศึกษา

ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 25.34) มีจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะจำนวน 3 คน ในจำนวนนี้ยังศึกษาอยู่ในโรงเรียน จำนวน 1 คน และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.33) ยังไม่จบการศึกษา

ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 29.85) มีจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะ จำนวน 3 คน ในจำนวนนี้ยังศึกษาอยู่ในโรงเรียน จำนวน 2 คน และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.10) ยังไม่จบการศึกษา

5. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 32.8) มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 และผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง และสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 32.7 และ 56.7) มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ระดับปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า

6. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำและกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 40.5 และ 37.3) มีอาชีพหลักหรืออาชีพประจำเกี่ยวกับการค้าขาย ธุรกิจ และเป็นเจ้าของกิจการ และผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.3) มีอาชีพหลัก หรืออาชีพประจำเป็นข้าราชการพลเรือน

7. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.89, 92.0 และ 85.07) ไม่มีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลักหรืออาชีพประจำ

8. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.1) มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน เป็นเงิน 3,001-5,000 บาท ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.7) มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน เป็นเงิน 5,001-7,000 บาท ในขณะที่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.8) มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน เป็นเงิน 10,001 บาทขึ้นไป

9. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.16, 88.0 และ 82.84) มีที่อยู่ปัจจุบันอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

10. ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.1, 51.3 และ 47.8) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

11. สาเหตุสำคัญที่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ และกลาง ให้อุปการะของบุตรหลานได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ คือ การประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน ไป-มาสะดวก เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางไม่มากนัก หรือไม่เสียเลย ในขณะที่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงคำนึงถึงเรื่องมาตรฐานของโรงเรียน ความเป็นเลิศทางวิชาการ และคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนที่เชื่อถือได้ของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน พบว่า

1. ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต" พบว่า

"คุณภาพชีวิต" หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลที่สนองความต้องการพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และด้านคุณธรรม

เมื่อจำแนกตามกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า

1.1 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ และกลาง เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับด้านจิตใจ และเห็นด้วยเกี่ยวกับด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และด้านคุณธรรม ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงเห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรม และเห็นด้วยเกี่ยวกับด้านสติปัญญา และด้านสังคม

1.2 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย หมายถึง การมีอาหารบริโภคในปริมาณที่ไม่ขาดแคลน และมีคุณค่าตามที่ร่างกายต้องการ มีเครื่องนุ่งห่มเพียงพอแก่การป้องกันความร้อน-หนาว และอันตรายอื่น ๆ มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแข็งแรง

คุ้มครอง ให้ความปลอดภัยได้ เมื่อเจ็บไข้ไข้อย่างเล็กน้อย ๆ สามารถทำการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และมีเงินพอที่จะไปหาแพทย์ได้ และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน

1.3 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ หมายถึง การมีสุขภาพจิตดี อารมณ์สดชื่น ไร้เรง มองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ และการมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ราบรื่น และมีความอบอุ่น

1.4 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา หมายถึง การไม่ศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษามัธยมศึกษา (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มีสิทธิและโอกาสที่จะเลือก และตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและเหมาะสม และมีความสามารถในการใช้ความคิดและแก้ปัญหาของตนเองและส่วนรวมอย่างมีเหตุผล ส่วนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการศึกษาสูงสุดถึงระดับปริญญาเอกนั้น ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูงไม่เห็นด้วย แต่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ เห็นด้วย

1.5 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสังคม หมายถึง การมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย ไม่มีภัยคุกคามชีวิตหรือทรัพย์สิน การมีอาชีพการงานที่มั่นคง สามารถหาเลี้ยงชีพได้ทวยตนเอง มีอิสระเสรีที่จะทำอะไร ๆ ที่ไม่ผิดกฎหมาย และไม่กระทบกระเทือนเสรีภาพของผู้อื่น มีระเบียบวินัยในตนเอง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไปที่รู้จัก ส่วนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่โดยไม่ต้องทำงาน ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มต่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1.6 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านคุณธรรม หมายถึง การรักความจริง ไม่ฟุคปก ไม่ฉ้อฉล และรักษาคำมั่นสัญญา มีความกล้าที่จะยอมรับความจริง และมีความละเอียดที่จะนำความไม่จริงไปสู่ผู้อื่น มีความละเอียดใจต่อการกระทำผิดหรือความชั่ว รู้จักใช้ทรัพย์สินอย่างประหยัดและอดออม การมีความมั่งคั่ง ไม่โลภ มักได้ หรือฟุ้งเฟ้อ มีความอุตสาหะพยายามและอดทนที่จะทำอะไร ๆ ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

1.7 การจัดลำดับความสำคัญของ สภาพความต้องการพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง ให้ลำดับความสำคัญตรงกัน คือ ลำดับที่ 1 สภาพความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ ลำดับที่ 4 สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสังคม และ ลำดับที่ 5 สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา

1.8 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต" ดังนี้ ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำมีความคิดเห็นว่า การมีชีวิตที่มีคุณภาพ นอกจากจะต้องประกอบไปด้วย สภาพความต้องการพื้นฐานทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ควรต้องมีเงินใช้จ่ายใช้สอยพอประมาณ มีงานทำ เมื่อจบการศึกษา มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพสุจริต ไม่มีหนี้สิน มีความสุขกับชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกันเกินไป และมีความพอใจในสภาพของตน ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง มีความคิดเห็นว่า ต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต มีเงินใช้จ่ายใช้สอยพอประมาณ มีงานทำ เมื่อจบการศึกษา มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ และประกอบอาชีพสุจริต ในขณะที่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง มีความคิดเห็นว่า ต้องมีความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีผลงาน เป็นที่ประจักษ์แก่หน่วยงานหรือบุคคลทั่วไป และเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่น

2. ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองจำแนกตามระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

2.1 ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับ พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.5) ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อเท่าที่สามารถ ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี รองลงมา (ร้อยละ 26.4) ต้องการให้จบปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย และจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.1) ต้องการให้นักเรียนศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.0) ต้องการให้นักเรียนมีการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย

รองลงมา (ร้อยละ 36.7) ต้องการให้ศึกษาต่อเท่าที่สามารถ ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี และจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 17.3) ต้องการให้นักเรียนศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

- ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.8) ต้องการให้นักเรียนศึกษาจบปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย รองลงมา (ร้อยละ 35.1) ต้องการให้ศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 23.1) ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อเท่าที่สามารถ ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี

2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อปริญญาบัตร พบว่า

ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำไม่เห็นด้วยว่า ปริญญาบัตรมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการมีชีวิตที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 2.37$) และไม่เห็นว่านักเรียนจะต้องศึกษาให้ได้ปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย ($\bar{X} = 2.44$)

ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางไม่เห็นด้วยว่า ปริญญาบัตรมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการมีชีวิตที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 2.42$) แต่เห็นว่า นักเรียนจะต้องศึกษาให้ได้ปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย ($\bar{X} = 2.77$)

ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงเห็นว่า ปริญญาบัตรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการมีชีวิตที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 2.62$) และเห็นว่า นักเรียนจะต้องศึกษาให้ได้ปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย ($\bar{X} = 3.03$)

2.3 การจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน พบว่า

2.3.1 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำและกลางเห็นด้วย เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และด้านคุณธรรม ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงเห็นด้วยอย่างยิ่ง เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา และด้านคุณธรรม และเห็นด้วยเกี่ยวกับด้านสังคม

2.3.2 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกายนั้น นักเรียนควรต้องได้รับความรู้อย่างถูกต้องในการเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย ได้รับความรู้ในเรื่องการพยาบาลรักษาสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐาน เมื่อมีการเจ็บป่วยจะสามารถช่วยตัวเองได้ในขั้นต้น และมีโอกาสออกกำลังกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ ดังนั้นจึงควรกำหนดให้มีชั่วโมงพลศึกษาในตารางสอน

2.3.3 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจนั้น ควรเป็นการศึกษาที่เสริมสร้างความสมบูรณ์ให้แก่เด็กเรียนทั้งในชั้นร่างกายและจิตใจ

2.3.4 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญานั้น นักเรียนควรต้องได้รับความศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) นอกจากนี้ควรสอนให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจ เลือกสิ่งต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างมีเหตุผล รวมทั้งควรสอนให้นักเรียนเป็นคนทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยแสดงออกในรูปการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์

2.3.5 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสังคม ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นของตนในชั้นเรียนได้ เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนได้มีความเป็นตัวของตัวเอง นอกจากนั้นควรสอนให้นักเรียนรู้จักสร้างวินัยในตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งควรสอนให้นักเรียนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ สำหรับข้อคิดเห็นที่ว่า นักเรียนจะสามารถเลี้ยงตนเองได้ หรือมีงานอาชีพที่มั่นคงได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเป็นแนวทาง ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.3.6 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน

ด้านคุณธรรมนั้น ควรปลูกฝังให้นักเรียนรักที่จะพูดความจริงและมีความกล้าที่จะยอมรับความจริง ปลูกฝังให้นักเรียนมีฮีโรอิตป์ปะ รู้จักใช้จ่ายทรัพย์สินอย่างประหยัดเก็บออมทรัพย์ไว้ใช้คราวจำเป็น มีความมัธยัสถ์พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ มีความอดุสาทะพยายามอดทนอดกลั้น มีความเมตตากรุณาและมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

2.3.7 การจัดลำดับความสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง ให้ลำดับความสำคัญตรงกันคือ ลำดับที่ 3 การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา ต่อมาคือ ลำดับที่ 4 การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย และลำดับที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสังคม

2.3.8 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้การศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ดังนี้ ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ ต้องการให้เน้นทางด้านวิชาชีพให้มาก เมื่อเรียนจบแล้วหางานทำได้โดยไม่จำเป็นต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัย ต้องการให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อแก่นักเรียน ต้องการให้จัดการศึกษาโดยคำนึงถึงประเทศชาติและสังคม ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง ต้องการให้การศึกษาเน้นทางด้านวิชาชีพเพื่อให้มีงานทำ ต้องการให้การศึกษาเน้นทางด้านคุณธรรม และต้องการให้มีการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ในขณะที่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความต้องการให้ขยายการอุดมศึกษาให้มากกว่านี้ ต้องการให้การศึกษาเน้นทางด้านคุณธรรม ต้องการให้สอนในสิ่งที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และต้องการให้ครู-อาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

3. บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

พบว่า

3.1 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำและกลาง เห็นด้วยเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสังคม และด้านคุณธรรม ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคม

และ เศรษฐกิจระดับสูง เห็น ค่ายอย่างยิ่ง เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรม และเห็น ค่ายเกี่ยวกับด้านสติปัญญา และด้านสังคม

3.2 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาท เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ดังนี้คือ จัดให้มีอาหารบริโภคที่พอเพียงและมีคุณค่าตามความต้องการของร่างกาย จัดเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเพียงพอแก่การป้องกันความร้อนหนาว จัดที่อยู่อาศัยที่เป็นหลักแหล่ง แข็งแรง และให้ความปลอดภัยได้ จัดให้มียาสามัญประจำบ้านไว้ใช้ในกรณีที่อาจมีการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ และจัดหาอุปกรณ์กีฬา เพื่อให้นักเรียน ได้มีโอกาสออกกำลังกาย

3.3 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาท เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ ดังนี้คือ ควรพานักเรียนไปทัศนศึกษาท่องเที่ยวบ้าง เพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดทางจิตใจ และควรให้สมาชิกในครอบครัวมีความสามัคคี เข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อความสงบสุขในครอบครัว

3.4 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาท เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา โดยการเอาใจใส่ทวนซ้ำและส่งเสริมในเรื่องการเรียนของนักเรียน เช่น จัดหาซื้อหนังสือสารคดี ความรู้ทางวิชาการให้อ่าน หรือทำการจัดหาครูพิเศษ และสนับสนุนให้เรียนพิเศษเพิ่มเติม

3.5 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาท เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสังคม โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อเป็นแนวทางในการทำความหาเลี้ยงชีพต่อไป และสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมในสมาคมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อฝึกการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น

3.6 ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาท เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้าน

คุณธรรม โดยทำการลงโทษเมื่อจับได้ว่านักเรียนพูดโกหก ปักหมุดให้นักเรียนมีสิทธิโต้ตอบว่ากล่าวตักเตือน เมื่อเห็นนักเรียนใช้จ่ายเงินทองอย่างสุรุ่ยสุร่าย ปักหมุดให้นักเรียนพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ มีความพยายามอุทิศสละของตน มีความเมตตากรุณา และสอนให้นักเรียนมีความกตัญญู

3.7 การจัดลำดับความสำคัญของบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง ให้ลำดับความสำคัญตรงกันมีเพียงลำดับเดียว คือ ลำดับที่ 5 บทบาทของผู้ปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา

3.8 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ดังนี้ ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองต้องให้ความรัก ความอบอุ่น เป็นกำลังใจแก่นักเรียน เป็นทั้งเพื่อนและที่ปรึกษาของนักเรียน เข้าใจนักเรียน และเอาใจใส่การเรียนของนักเรียน ติดตาม ตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง ที่เห็นว่า ผู้ปกครองต้องให้ความรักความอบอุ่น เป็นกำลังใจแก่นักเรียน เอาใจใส่ติดตามตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีเวลาอยู่กับเด็กนักเรียน สะสมเตรียมทุนทรัพย์เพื่อการศึกษาของนักเรียน และสนับสนุนให้นักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียน ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองต้องให้ความรัก ความอบอุ่น เป็นกำลังใจแก่นักเรียน เอาใจใส่การเรียนของนักเรียนติดตามตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรเป็นไต่ทั้งเพื่อนและที่ปรึกษาของนักเรียน ช่วยชี้แนะให้มีความคิดเห็น เมื่อนักเรียนมีปัญหา และสนับสนุนให้นักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ

1. ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต" พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองกลุ่ม

ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันใน
ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับ สภาพความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านคุณธรรม

ส่วนข้อคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา

พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นแตกต่างจาก
ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 และผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำมี
ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สำหรับข้อคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย
พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นแตกต่างจาก
ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ
ระดับกลางและต่ำมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2. ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

2.1 ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับ พบว่า
ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อปริญญาบัตร พบว่า ผู้ปกครอง
กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญและความ
จำเป็นของปริญญาบัตรแตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับ
กลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคม
และเศรษฐกิจระดับกลางมีความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันนี้แตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะ
ทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
นักเรียน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็น
แตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและ
ต่ำมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความ

ต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา และด้านคุณธรรม

สำหรับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการพื้นฐานด้านสังคม ไม่พบว่า ผู้ปกครองทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของผู้ปกครอง เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม

สำหรับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของผู้ปกครอง เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านคุณธรรม พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ส่วนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของผู้ปกครอง เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงและต่ำ และผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ขอค้นพบในการท้าววิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองทาง ระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน พบว่า มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ปกครองจำแนกตามระดับฐานะทางสังคมและ

เศรษฐกิจ

จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับค่าส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนในฐานะเป็นมารดา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีคู่สมรสแล้ว (อยู่รวมกัน) นับว่าเป็นสภาพพื้นฐานของครอบครัวโดยทั่วไป ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะของผู้ปกครองกลุ่มนี้แล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนมากกว่า 4 คน ในจำนวนนี้ยังศึกษาอยู่ในโรงเรียนจำนวน 3 คน และส่วนใหญ่ยังไม่จบการศึกษา ผู้ปกครองกลุ่มนี้จึงมีภาระที่จะต้องเลี้ยงดูส่งเสียบุตรหรือเด็กในอุปการะจำนวนมาก จึงอาจทำให้การเลี้ยงดูอบรมดูแลบุตรหรือเด็กในอุปการะไม่ได้อุปถัมภ์เท่าที่ควร สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีระดับความรู้ต่ำที่สุด นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลักหรืออาชีพประจำ คือ ค้าขาย ธุรกิจ และเจ้าของกิจการ รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คณงาน และกรรมกร ซึ่งเป็นอาชีพที่ค่อนข้างแรงงาน และรายได้น้อย และเมื่อพิจารณาถึงรายได้รวมของครอบครัวตลอดแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 3,001-5,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้น้อยมากสำหรับภาคธุรกิจในปัจจุบัน สำหรับสาเหตุที่ผู้ปกครองกลุ่มนี้ให้บุตรหลานของตนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีจะคำนึงถึง เรื่องการประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ จากผลการวิจัยที่พบมาทั้งหมด จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มนี้ยังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นักเรียนได้มีสภาพพื้นฐานที่ดีเพียงพอ ไมว่าจะเป็นในด้านความเป็นอยู่หรือการมีโอกาสได้รับการศึกษาอันจะนำไปสู่การมีชีวิตที่มีคุณภาพได้

สำหรับผู้ปกครอง กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนในฐานะเป็นมารดา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีคู่สมรสแล้ว (อยู่รวมกัน) นับว่าเป็นสภาพพื้นฐานของครอบครัวโดยทั่วไป ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะของผู้ปกครองกลุ่มนี้แล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวน 3 คน ในจำนวนนี้ยังคงศึกษาอยู่ในโรงเรียน จำนวน 1 คน และส่วนใหญ่ยังไม่จบการศึกษา นับว่าผู้ปกครองกลุ่มนี้มีจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะที่จะต้องส่งเสียเลี้ยงดูเป็นจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองกลุ่มนี้ คือ ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ซึ่งนับว่าผู้ปกครองกลุ่มนี้มีความรู้ในระดับที่พอสมควรเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลักหรืออาชีพประจำ คือ ค้าขาย ธุรกิจ และเจ้าของกิจการ รองลงมาคือ ประกอบอาชีพอื่น (เช่น เป็นนักศึกษา) และครู-อาจารย์ แต่เมื่อมาพิจารณาถึงรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 5,001-7,000 บาท ซึ่งนับว่าเป็นรายได้ในระดับปานกลาง พอกินพอใช้ สำหรับสาเหตุที่ผู้ปกครองกลุ่มนี้ให้บุตรหลานของตนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่จะคำนึงถึง เรื่องการประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญเช่นเดียวกับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ จากผลการวิจัยที่พบทั้งหมด จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มนี้อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีแนวโน้มว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรหรือเด็กในอุปการะอาจจะกระทำได้ดีพอสมควร เนื่องจาก สถานภาพโดยทั่วไปที่พบ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สามารถเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมบุตรหรือเด็กในอุปการะให้มีสภาพพื้นฐานที่ดี ทั้งในด้านความเป็นอยู่หรือการมีโอกาสได้รับการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ

ส่วนผู้ปกครอง กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนในฐานะเป็นบิดา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีคู่สมรสแล้ว (อยู่รวมกัน) นับเป็นสภาพพื้นฐานของครอบครัวโดยทั่วไป และเมื่อมาพิจารณาถึง

จำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะของผู้ปกครองกลุ่มนี้แล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวน 3 คน ในจำนวนนี้ยังศึกษาอยู่ในโรงเรียน จำนวน 2 คน และส่วนใหญ่ยังไม่จบการศึกษา นับว่าผู้ปกครองกลุ่มนี้มีจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะที่จะต้องสงเคราะห์เลี้ยงดูจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ การเลี้ยงดูอบรมจึงมีแนวโน้มว่าบุตรหรือเด็กในอุปการะจะเป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองกลุ่มนี้ คือ ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมา คือ ระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ซึ่งนับว่าผู้ปกครองกลุ่มนี้มีความรู้ในระดับที่ดีเยี่ยม นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักหรืออาชีพประจำ คือ เป็นข้าราชการพลเรือน ซึ่งแตกต่างไปจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำและกลาง และยังพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงที่มีอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลักหรืออาชีพประจำมีมากกว่าผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำและกลางอีกด้วย เมื่อมาพิจารณาถึงรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 10,000 บาทขึ้นไป ซึ่งนับว่าเป็นรายได้ในระดับสูง สำหรับสาเหตุที่ผู้ปกครองกลุ่มนี้ให้บุตรหรือเด็กในอุปการะของตนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีจะคำนึงถึงเรื่องมาตรฐานของโรงเรียน ความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นสำคัญ ซึ่งแตกต่างไปจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำและกลาง จากผลการวิจัยทั้งหมด จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มนี้อยู่ในระดับดีพอสมควร พร้อมทั้งจะสนับสนุนส่งเสริมให้บุตรหรือเด็กในอุปการะของตนได้รับการศึกษาอย่างดี อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนต่อไป

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามระดับฐานะทางสังคมและ

เศรษฐกิจ

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต"

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความทองการพื้นฐานด้านร่างกาย หมายถึง การมีอาหารบริโภคในปริมาณที่ไม่ขาดแคลนและมีคุณค่าตามที่ร่างกายต้องการ มีเครื่องนุ่งห่มเพียงพอแก่การป้องกันความร้อน-หนาว และอันตรายอื่น ๆ มีที่อยู่อาศัย

เป็นหลักแหล่งแข็งแรงคุ้มครองให้ความปลอดภัย เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ สามารถทำการรักษาพยาบาลเบื้องต้นได้ และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคร้ายเบียดเบียน ข้อค้นพบที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จอห์น เฮอร์เบิร์ต (John Herbert)¹ ซึ่งได้ทำการสำรวจแนวความคิดรวบยอดของคำว่า "คุณภาพชีวิต" พบว่า การที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์จะต้องได้รับการตอบสนองตามความต้องการพื้นฐานด้านกายภาพ มีการพัฒนาตนเอง และการเจริญเติบโตของบุคคลด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ เย็นใจ เลาหนิช² ที่กล่าวว่า ส่วนจำเป็นพื้นฐานของคุณภาพชีวิตอันจะทำให้ชีวิต "อยู่ได้" นั้น จะต้องประกอบด้วยกรรมสี่สิ่งจำเป็นในการยังชีพเบื้องต้น คือปัจจัย 4 และมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ เช่นเดียวกับแนวความคิดของ เฉลียว บุรีภักดิ์³ ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพชีวิต ไว้ว่า อย่างน้อยคนเราจะต้องมีปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ในทำนองเดียวกัน ฃรงค์ เทียนสง⁴ ได้กล่าวไว้ว่า เครื่องใช้ที่สามารถมองเห็นถึงกรรมสี่ "คุณภาพชีวิต" ก็คือความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค จากข้อค้นพบในเรื่องนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านร่างกายเพื่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพนั้น ควรต้องประกอบด้วยกรรมสี่สิ่งจำเป็นในการยังชีพเบื้องต้น คือ ปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ถ้าสภาพความต้องการพื้นฐานเหล่านี้ได้รับการตอบสนองตามความต้องการของแต่ละบุคคล ก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีชีวิตที่มีคุณภาพได้

¹John Herbert, "Development of a Life Quality Inventory": 572-B.

²เย็นใจ เลาหนิช, "คุณภาพชีวิต : ความคิดรวบยอดของประชากรศึกษา", หน้า 46.

³เฉลียว บุรีภักดิ์, "การศึกษาระดับอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 27.

⁴ฃรงค์ เทียนสง, "การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 34.

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ หมายถึง การมีสุขภาพจิตดี อารมณ์สดชื่นร่าเริง มองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ และการมีความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ราบรื่นและมีความอบอุ่น ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ เฮอร์เบิร์ต (John Herbert)¹ ซึ่งทำการสำรวจแนวความคิดรวบยอดของคำว่า "คุณภาพชีวิต" พบว่า การที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์นั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัย สำคัญประการหนึ่งคือ การมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในครอบครัว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แนวความคิดของ เย็นใจ เลहनิช² ซึ่งกล่าวถึงชีวิตที่โดยคุณภาพมักจะเป็นผู้ที่ขาดความ สงบสุข มีเรื่องระหองระแหงในครอบครัว ในทำนองเดียวกัน สายสุรี จุติกุล³ ได้กล่าว ถึงสภาพที่สนองความต้องการพื้นฐานด้านสุขภาพจิตเพื่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพว่าบุคคลจะต้อง ได้รับความยอมรับเลียงดูจากครอบครัวที่ให้ความรัก ความอบอุ่น สามารถพัฒนาอารมณ์ของ ตนได้อย่างปกติวิสัย จากข้อค้นพบดังกล่าวจึงอาจกล่าวได้ว่า การมีชีวิตที่มีคุณภาพโดยได้รับ การตอบสนองสภาพความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจนั้นครอบครัวนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ ถ้าครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่อบอุ่น ไม่มีปัญหาในครอบครัว มีความสงบสุข ก็จะนำ มาซึ่งการมีสุขภาพจิตที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา หมายถึง การมีการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษามัธยมต้นและมีสิทธิและโอกาสที่จะเลือกและตัดสินใจอย่างมี เหตุผล มีความสามารถในการใช้ความคิดและแก้ปัญหาของตนเองและส่วนรวมอย่างมีเหตุผล ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ สายสุรี จุติกุล⁴ ซึ่งกล่าวถึงสภาพที่สนองความ

¹ John Herbert, "Development of a Life Quality Inventory": 572-B.

² เย็นใจ เลहनิช, "คุณภาพชีวิต: ความคิดรวบยอดของประชากรศึกษา", หน้า 46.

³ สายสุรี จุติกุล, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 14.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ต้องการพื้นฐานด้านการพัฒนาสติปัญญาเพื่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพพอๆ อย่างน้อยบุคคลจะต้องได้รับการศึกษาาระดับมาตรฐานขั้นต่ำ คือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือการศึกษาในระดับประถมศึกษาครบจนถึงมัธยมปีที่ 6 ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเอง ได้พัฒนาและใช้สติปัญญา ความถนัดของตนเช่นเดียวกับ อุนตา นพคุณ¹ ซึ่งได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตว่า เป็นชีวิตที่มีลักษณะหรือแบบอย่างของคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันเปรียบเสมือนอุปกรณ์เพื่อให้ชีวิตมีคุณภาพ จึงอาจกล่าวได้ว่าสภาพความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญานั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้ เพราะถ้าบุคคลได้มีโอกาสได้รับการศึกษาจะเป็นแนวทางนำมาซึ่งความรู้ความสามารถ และมีโอกาสได้พัฒนาความคิดของตน รู้จักที่จะนำความรู้ความสามารถที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับแนวทางการดำเนินชีวิต และพัฒนาตนเอง ชีวิตก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและมีคุณภาพได้ต่อไป

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านสังคม หมายถึง การมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย ไม่มีภัยคุกคามชีวิตหรือทรัพย์สิน การมีอาชีพการงานที่มั่นคงสามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง มีอิสระที่จะทำอะไรๆ ที่ไม่ผิดกฎหมาย มีระเบียบวินัยในตนเอง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไปที่รู้จัก ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ จอห์น เฮอร์เบิร์ต (John Herbert)² ซึ่งทำการสำรวจแนวความคิดรวบยอดของคำว่า คุณภาพชีวิต พบว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ คือการมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกในสังคมนั้น ในทำนองเดียวกัน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ เบ็นจามิน เลอฮาวนิช³ ซึ่งกล่าวถึงส่วนจำเป็นระดับพื้นฐานของการมีคุณภาพชีวิต

¹ อุนตา นพคุณ, "คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น : คุณภาพชีวิตในเชิงการศึกษา", หน้า 10.

² John Herbert, "Development of a Life Quality Inventory": 572-B.

³ เบ็นจามิน เลอฮาวนิช, "คุณภาพชีวิต : ความคิดรวบยอดของประชากรศึกษา", หน้า 46.

ที่ดีว่า บุคคลจะต้องมีชีวิตที่มั่นคงปลอดภัย มีอาชีพการงานมั่นคงและมีอิสระเสรีตามสิทธิมนุษยชน รวมทั้งจะต้องมีระเบียบวินัยในตนเองด้วย เช่นเดียวกับ สายสุรี จุติกุล¹ ไก่กล้าว่าถึงสภาพความต้องการพื้นฐานด้านความปลอดภัยและเสรีภาพเพื่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพว่า บุคคลจะต้องได้รับความคุ้มครองให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งจะต้องมีเสรีภาพด้วย นอกจากนี้ ปรีชา คัมภีร์ปภรณ์² ยังได้ให้ทรรศนะว่า การที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นประการหนึ่งจะต้องเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น ส่วนในข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่โดยไม่ต้องทำงาน ซึ่งพบว่า ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จึงอาจกล่าวได้ว่า การมีงานทำเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งสำหรับการมีชีวิตที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลมีความสามารถที่จะช่วยตัวเองได้ อันจะทำให้ชีวิตมีคุณค่าและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านคุณธรรม หมายถึง การรักความจริง ไม่พูดปด ไม่ฉ้อฉล และรักษาคำมั่นสัญญา มีความกล้าที่จะยอมรับความจริง มีความละเอียดใจต่อการกระทำความชั่ว รู้จักใช้ทรัพย์สินอย่างออกอ้อม มีความมักน้อยไม่โลภ มีความอุตสาหะพยายาม มีเมตตากรุณา และมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ สายสุรี จุติกุล³ ซึ่งได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งของการมีชีวิตที่มีคุณภาพ คือ บุคคลจะต้องมีสภาพพื้นฐานด้านคุณธรรมด้วย ในทำนองเดียวกัน นิพนธ์ คันธเสวี⁴ ไก่กล้าถึงมิติต่าง ๆ ของคุณภาพชีวิตในด้านจิตใจว่า หมายถึง การมีคุณธรรมในส่วนตัวบุคคลอันได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต เมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล และกตัญญูททเวที นอกจากนี้

¹สายสุรี จุติกุล, "การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 14.

²ปรีชา คัมภีร์ปภรณ์, "การมัชฌมศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 24.

³สายสุรี จุติกุล, เรื่องเดียวกัน.

⁴นิพนธ์ คันธเสวี, "คุณภาพชีวิต" อ้างใน รายงานการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง

สุนัน อมรวิวัฒน์¹ ยังได้กล่าวว่า ชีวิตที่มีคุณภาพจะเป็นชีวิตที่มีความสงบทางก้นจิตใจด้วย คือ จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคล ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า สภาพความต้องการพื้นฐานด้านคุณธรรมก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ชักเกลามบุคคลให้เป็นคนดี ประพฤติตนได้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีความสงบสุขทางใจ เนื่องจากมียุทธศาสตร์เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจอันจะเป็นแนวทางให้ชีวิตได้ดำเนินไปอย่างถูกต้องและมีคุณภาพต่อไป

เมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม ในเรื่อง ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต" พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน แตกต่างไปจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน* ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีฐานะทั้งทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีและเพียบพร้อมในสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตระดับพื้นฐาน ความหมายคำว่า "คุณภาพชีวิต" ตามความคิดเห็นของคนกลุ่มนี้ นอกจากจะวัดสิ่งจำเป็นพื้นฐานดังกล่าวแล้ว สิ่งที่คุณกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าจะ เป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิต "มีความสุข" ก็คือ ส่วนที่จำเป็นต่อการ "เพิ่ม" คุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นส่วนที่เพิ่มเติมจากสภาพที่พอ "อยู่ได้" ให้กลายเป็น "อยู่ดี" เช่น การมีหน้าที่การงานที่ก้าวหน้า การเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่น ฯลฯ ซึ่งจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม** สามารถนำมาสนับสนุนข้อค้นพบนี้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เย็นใจ เลาหอนิจ² ที่กล่าวว่า ส่วนที่จำเป็นต่อการเพิ่มคุณภาพชีวิตจากสภาพที่พอ

¹สุนัน อมรวิวัฒน์, "การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานคร."

* ไปรทศุภายละเอียดยุทธศาสตร์ที่ 38.

** ไปรทศุภายละเอียดยุทธศาสตร์ที่ 21.

²เย็นใจ เลาหอนิจ, "คุณภาพชีวิต : ความคิดรวบยอดของประชากรศึกษา",

"อยู่ได้" ให้กลายเป็น "อยู่ดี" ได้แก่ การมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต มีความสามารถในการตัดสินใจ เช่น เกี่ยวกับแนวความคิดของ นิพนธ์ คันทเสวี¹ ที่กล่าวว่า คุณภาพชีวิต คือ ระดับสภาพการดำรงชีพของมนุษย์ตามองค์ประกอบของชีวิตซึ่งไม่ได้ อยู่นิ่ง แต่มีความต้องการเพื่อปรุงแต่งสภาพนั้นอยู่ตลอดเวลา อันได้แก่ ความต้องการที่จะมีหน้ามีตา ได้รับการยกย่องนับถือจากคนทั่วไป

2.2 ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน

2.2.1 ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับ

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคม และ เศรษฐกิจระดับต่ำ มีความต้องการและความคาดหวังที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาต่อเท่าที่สามารถ ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี รองลงมาคือ ให้จบปริญญาตรี เป็น อย่างน้อย และผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับกลาง มีความ ต้องการและความคาดหวังให้นักเรียนได้เรียนจบปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย รองลงมา คือ ต้องการให้ศึกษาต่อเท่าที่สามารถไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี ในขณะที่ผู้ปกครอง กลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับสูงมีความต้องการและความคาดหวังให้ นักเรียนได้ศึกษาจนจบปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย รองลงมาคือ ต้องการให้เรียนสูงกว่า ปริญญาตรี จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มต่างมองเห็นความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะสามารถทำให้บุคคลสามารถมีคุณภาพชีวิต อันพึงปรารถนาได้ แต่มีระดับความคาดหวังต่างกัน และจากการที่พบว่า ไม่มีผู้ปกครอง กลุ่มใดมีความต้องการและความคาดหวังที่จะให้นักเรียนได้รับการศึกษาสูงสุดในระดับ จบ ม.6 แล้วหางานทำ จึงอาจเป็นไปได้ว่า การศึกษาเพียงแค่นี้ยังไม่เป็นการ เพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในความคิดเห็นของผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม

¹นิพนธ์ คันทเสวี, "คุณภาพชีวิต" อ้างใน รายงานการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง ภาวะสังคมไทย, หน้า 232.

เมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มในเรื่องนี้แล้ว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เห็น เช่นนี้อาจเป็น เพราะ ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37.8) มีการศึกษาระดับต่ำ จึงมีความต้องการและความคาดหวังในเรื่อง ระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับต่ำ เมื่อ เปรียบเทียบกับผู้ปกครองกลุ่ม ฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับกลาง-สูง ซึ่งส่วนใหญ่ (ร้อยละ 32.7 และ 56.7 ตามลำดับ) มีการศึกษาระดับสูง จึงมีความต้องการและความคาดหวังในเรื่องนี้สูงกว่าผล การวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ เกลน เฮอร์ เอลเดอร์ อีร์ (Glen H. Elder Ir)¹ วิลเลียม เอช ซีเวล และ ไวมอล พี ชาห์ (William H. Sewell and Vimol P. Shah)² ซึ่งต่างก็พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาในระดับสูงจะมีแนวโน้ม ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาสูงด้วย และยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของ อาร์เทอร์ ที เจอร์ซิล (Arthur T. Jersild)³ ที่พบว่า ผู้ปกครองในระดับชั้นสูงมีความต้องการ และปรารถนาให้บุตรหลาน เรียนจบชั้นมหาวิทยาลัยมากกว่าผู้ปกครองในระดับชั้นต่ำ เช่นเดียวกับข้อค้นพบของ เจมส์ วี แชนนอน (James V. Shannon)⁴ ที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บุตรได้เรียนหนังสือในชั้นสูง ๆ ในทำนองเดียวกับ นพดล คุ่มประวัติ⁵ ได้ทำการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้มีฐานะทางสังคม

¹Glen H. Elder Ir, "Family Structure and Educational Attainment" : 85.

²William H. Sewell and Vimol P. Shah, "Parental Education and Children's Educational Aspiration and Achievement": 191-209.

³Arthur T. Jersild, Child Psychology, pp.221-223.

⁴James V. Shannon, "Factors Related to Achievement Among First Grade Pupils in Thailand": 169-173.

⁵นพดล คุ่มประวัติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร", หน้า 72.

และเศรษฐกิจต่ำจะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรทำ ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองนั้นมีส่วนสำคัญและมีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียนด้วย

2.2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อปริญญาตรี

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำไม่เห็นด้วยว่า ปริญญาตรีมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการมีชีวิตที่มีคุณภาพ ($\bar{x} = 2.37$) และไม่เห็นด้วยว่า นักเรียนจะต้องเรียนจนให้ได้ปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย ($\bar{x} = 2.44$) ชี้ให้เห็นว่า ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มนี้ การที่บุคคลจะมีชีวิตที่มีคุณภาพได้นั้นไม่จำเป็นจะต้องอาศัยปริญญาตรี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำ จึงมีความต้องการและความคาดหวังในเรื่องการศึกษาของนักเรียนต่ำ และไม่เห็นความสำคัญของใบปริญญาจึงไม่เห็นด้วยที่จะให้บุตรหลานของตนต้องเรียนจนให้ได้ปริญญาตรี และจากผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับ พบว่าผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.5) มีความต้องการและความคาดหวังที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาต่อเท่าที่สามารถ ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี สามารถเข้ามาสนับสนุนเขาค้นพบนี้ได้เป็นอย่างดี* นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ โรเบิร์ต เจ ฮาวิคเฮิร์ซ และ เบอ์นิส แอล นิวการ์เทน (Robert J. Havighurst and Bernice L. Neugarten)¹ ที่กล่าวถึงทัศนคติของชนชั้นต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยกล่าวถึงทัศนคติของกลุ่มชนชั้นกรรมมาชีพระดับสูง (Upper-Working Class) ซึ่งได้แก่คนงานที่ใช้ฝีมือและกึ่งใช้ฝีมือ คนกลุ่มนี้กำหนดคุณค่าในด้านการศึกษาในระดับต่ำ แต่พวกเขาก็รู้ดีว่า การศึกษาเป็นกุญแจไปสู่งานที่ดี และต้องการให้บุตรของเขาได้รับการศึกษาต่อไป กลุ่มชนชั้นกรรมมาชีพระดับต่ำ (Lower-Working Class) ซึ่งเป็นพวกที่มีความชำนาญทางบ้านอาชีพน้อยมากและมักได้รับการศึกษาต่ำกว่ามาตรฐาน คนกลุ่มนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหางานทำและมี

ไปรศุภรายละเอียดในตารางที่ 22.

¹Robert J. Havighurst and Bernice L. Neugarten, Society and Education, pp.22-29.

หนังสือมาก พวกเขาเชื่อว่าความขยันและความมีชัยสัมฤทธิ์ผลจะไม่มีส่วนช่วยให้ก้าวหน้าเลย แต่เชื่อว่าโชคชะตาเท่านั้นที่จะช่วยให้พวกเขาดีขึ้น นอกจากนี้ข้อค้นพบดังกล่าวยังสอดคล้องกับการศึกษาทัศนคติของชนชั้นต่าง ๆ ต่อสถาบันการศึกษาของไทย¹ ที่พบว่า ชนชั้นต่ำไม่ค่อยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา เนื่องจากเวลาอันจำกัดในการหาเลี้ยงชีพ และเห็นว่าขึ้นกับบุญวาสนา

สำหรับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง พบว่า ไม่เห็นด้วยว่า ปริมาณบุตรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการมีชีวิตที่มีคุณภาพ ($\bar{x} = 2.42$) แต่เห็นด้วยว่า นักเรียนจะต้องเรียนจนให้ได้ปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย ($\bar{x} = 2.77$) จึงอาจกล่าวได้ว่า ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มนี้ คุณภาพชีวิตของบุคคลมิได้ขึ้นอยู่กับปริมาณบุตรเพียงประการเดียว แต่ในขณะที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองกลุ่มนี้ยังคงมองเห็นความสำคัญที่จะให้นักเรียนของตนได้ศึกษาจนให้ได้ปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับ พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.0) มีความต้องการและความคาดหวังที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาจนจบปริญญาตรี* เป็นอย่างน้อย สามารถนำมาสนับสนุนข้อค้นพบนี้ได้เป็นอย่างดี และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ โรเบิร์ต เจ ฮาวิกเฮิร์ช และ เบอ์นีส แอด นิวการ์เทน (Robert J. Havighurst and Bernice L. Neugarten)² ซึ่งได้กล่าวถึงทัศนคติของชนชั้นต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยกล่าวถึง ทัศนคติของกลุ่มชนชั้นกลางระดับสูง (Upper - Middle Class) ไว้ว่า พวกเขาเห็นว่า เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุตรของตนจะ

¹ อังโน ฆนิศา รัทพลเมือง, สังคมวิทยาการศึกษา, หน้า 132-133.

* โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 22.

² Robert J. Havighurst and Bernice L. Neugarten, Society and Education, pp.22-29.

ต้องได้รับปริญญา ส่วนกลุ่มคนชั้นกลางระดับต่ำ (Lower-Middle class) เห็นว่า การศึกษาในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับโอกาสที่จะได้งานที่ดีทำ และกำหนด คำนิยมให้กับการศึกษาในระดับสูง

ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจ

ระดับสูง พบว่า เห็นด้วยว่า ปริญญาตรีมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการ มีชีวิตที่มีคุณภาพ ($\bar{x} = 2.62$) และนักเรียนจะต้องศึกษาจนให้ได้ปริญญาตรี เป็น อย่างน้อย ($\bar{x} = 3.03$) จึงอาจกล่าวได้ว่า ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองกลุ่มนี้ ปริญญาตรีมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งสำหรับการพัฒนา คุณภาพชีวิต ผู้ปกครองกลุ่มนี้จึงเห็นด้วยที่จะให้นักเรียนของตนได้ศึกษาจนให้ได้ ปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้ นักเรียนได้รับ พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.8) มีความต้องการและความคาดหวังที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาจนจบ ปริญญาตรี เป็นอย่างน้อย* สามารถนำมาสนับสนุนข้อค้นพบนี้ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ความนิยมในปริญญาตรีจึงยังคงพบอยู่ในผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจ ระดับสูงมากที่สุด

เมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง ทั้ง 3 กลุ่ม ในเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อปริญญาตรีแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยที่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคม และ เศรษฐกิจระดับสูงให้คะแนนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด (กลุ่มสูง $\bar{x} = 2.83$ กลุ่มกลาง $\bar{x} = 2.59$ และ กลุ่มต่ำ $\bar{x} = 2.40$) หมายความว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะ ทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับสูงมองเห็นความสำคัญของใบปริญญาตรีมากกว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็น เพราะ ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจระดับสูงมีระดับการศึกษาสูงจึงมี ความต้องการที่จะให้นักเรียนของตนได้ศึกษาในระดับสูง คือ ต้องจบปริญญา เป็น

*โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 22.

อย่างน้อยด้วย ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาร์เทอร์ ที เจอร์ซิลด์ (Arthur T. Jersild)¹ ที่พบว่า ทักษะคิดของผู้อุปการครองในระดับสูงมีความปรารถนาให้บุตรหลานเรียนจบชั้นมหาวิทยาลัยขึ้นไปมากกว่าผู้อุปการครองในระดับกลางและต่ำ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ซอทิพย์ ภาศรีเกรียงไกร² ซึ่งพบว่า กลุ่มบิดาที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงจะมีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป

2.2.3 การจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของนักเรียน

จากการวิจัยพบว่า ผู้อุปการครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกายนั้น ผู้เรียนควรต้องได้รับความรู้อย่างถูกต้องในการเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย ได้รับความรู้ในเรื่องการพยาบาลรักษาสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐาน และมีโอกาสออกกำลังกายให้แข็งแรง สมบูรณ์ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ โกวิท วรพิพัฒน์³ ซึ่งได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ว่า ควรต้องคำนึงถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตด้วย คือ ปัจจัย 4 ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกายจึงเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนองความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) ของการยังชีพเบื้องต้น คือ ปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค โดยผ่านทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในการเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ได้รับความรู้ในเรื่องการพยาบาลรักษาอนามัยขั้นพื้นฐาน และมีโอกาสออกกำลังกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ ดังนั้นการศึกษาในเรื่องการสาธารณสุข สุขศึกษา

¹Arthur T. Jersild, Child Psychology, pp.221-223.

²ซอทิพย์ ภาศรีเกรียงไกร, "ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษามัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย", หน้า 83-84.

³โกวิท วรพิพัฒน์, อ้างใน สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย. การศึกษา นอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต, หน้า 161.

และพละนามัย จึงนับว่ามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน
 ๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ
 เศรษฐกิจระดับต่ำ กลางและสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความ
 ๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ
 เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความ
 ๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

¹ ประสาร มาลากุล ฌ อยุชยา, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 2.

² โกวิท วรพิพัฒน์, อ้างใน สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย. การศึกษา
 นอกกระบวนโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต, หน้า 161.

³ สายสุรี จุติกุล, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 14.

เป็น โดยการสอดแทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นการศึกษาทั้งในและนอกระบบ
โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ ทำให้บุคคลได้รับความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของตนเองได้ต่อไป

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ
ระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน
ด้านสังคม ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นของตนในชั้นเรียนได้
เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนได้มีความเป็นตัวของตัวเอง นอกจากนี้ควรสอนให้นักเรียนรู้จัก
สร้างวินัยในตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งควรสอนให้นักเรียนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดี รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ
ประสาร มาลากุล¹ ซึ่งกล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรต้องเป็นการศึกษาที่
ส่งเสริมให้บุคคลสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีความคิดริเริ่ม และกล้าที่จะแสดง
ความสามารถของตนเองได้ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาตนเอง
และสังคม อันได้แก่ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง นอกจากนี้จากการ
วิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่านักเรียนจะสามารถเลี้ยงตนเองหรือ
มีอาชีพที่มั่นคงได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเป็นแนวทาง จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษา
เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้มีงานทำอันจะนำไปสู่การมีชีวิตที่มีคุณภาพ ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม
จึงต้องการให้นักเรียนได้มีโอกาสเล่าเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป ข้อค้นพบ
นี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ สายสุรี จุติกุล² ซึ่งกล่าวถึงคุณค่าของการมีงานทำไว้ว่า นักเรียน
ควรต้องได้รับการฝึกอบรมให้เห็นคุณค่าของการมีงานทำ เพื่อให้มีความสามารถที่จะช่วยตัวเองได้

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ
ระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน
ด้านคุณธรรมนั้น ควรปลูกฝังให้นักเรียนรักที่จะพูดความจริง และมีความกล้าที่จะยอมรับความจริง
ปลูกฝังให้นักเรียนมีฮีโรอิคสปิระ รู้จักใช้ชายแท้พ้อย่างประหยัด มีความมกน้อย มีความอดุสาหะ

¹ประสาร มาลากุล ๗ อุษยา, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 2.

²สายสุรี จุติกุล, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 14.

พยายาม มีความเมตตากรุณา และมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ ประสาร มาลากุล¹ ซึ่งกล่าวถึงการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตว่า ควรเป็น การศึกษาที่สร้างเสริมบุคคลให้มีคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาตนเอง อันได้แก่ การมี ความอดทนต่อปัญหา และอุปสรรค และสภาวะความกดดันต่าง ๆ รวมทั้งตั้งใจมุ่งทำงาน ให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิชา ศีลธรรมนี้มีว่ามีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการทำวิจัยครั้งนี้* โดยผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง และต่ำ มีความต้องการที่จะให้นักเรียนมีวิชาชีพติดตัว เพื่อหาเลี้ยงชีพได้ โดยไม่จำเป็นต้องสอบ เข้ามหาวิทยาลัย จึงต้องการให้มีการเน้นทางด้านวิชาชีพเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผู้ปกครองกลุ่ม ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความต้องการให้มีการขยายการอุดมศึกษาให้มากกว่า ที่เป็นอยู่ แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนี้ ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ มีความต้องการให้จัดการศึกษา โดยเน้นทางด้านวิชาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้มีงานทำเมื่อจบการศึกษา โดยไม่จำเป็นต้องสอบ เข้ามหาวิทยาลัย ส่วนผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง มีความต้องการ ที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และต้องการให้ขยายการอุดมศึกษาให้มากกว่า ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง เห็นว่า การที่นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาในระดับสูงจะเป็นแนวทางนำไปสู่การมีชีวิตที่มีคุณภาพได้ ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ เกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับ และความคิดเห็นที่มีต่อปริญญาบัตร* ซึ่งสามารถนำมาสนับสนุนข้อคิดเห็น เพิ่มเติมดังกล่าวนี้ได้เป็นอย่างดี

¹ประสาร มาลากุล ณ อุทยาน, "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต", หน้า 2.

*โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 30.

*โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 22 และตารางที่ 23.

2.3 บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย ดังนี้คือ จัดให้มีอาหารบริโภคที่พอเพียง และมีคุณค่าตามความต้องการของร่างกาย จัดเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มเพียงพอแก่การป้องกัน ความร้อน-หนาว จัดที่อยู่อาศัยที่เป็นหลักแหล่งแข็งแรงและให้ความปลอดภัยได้ จัดให้มียาสามัญประจำบ้าน ไว้ใช้ในกรณีที่มีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ และจัดหาอุปกรณ์กีฬา เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสออกกำลังกาย ข้อค้นพบนี้อาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทในการจัดหาสิ่งจำเป็นตามความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) ให้กับนักเรียน นั่นคือ ปัจจัย 4 เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านร่างกาย เพื่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพของนักเรียนต่อไป

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ ดังนี้ คือ ควรพานักเรียนไปทัศนศึกษาบ้าง เพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดทางจิตใจ และควรให้สมาชิกในครอบครัวมีความสามัคคี เข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อความสงบสุขในครอบครัว ข้อค้นพบนี้อาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่งด้วยการทำให้ครอบครัวมีความสงบสุข ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน ไม่มีปัญหาในครอบครัว สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งทางด้านจิตใจ อันจะทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ มองโลกในแง่ดี ฯลฯ นำมาซึ่งความพร้อมทางด้านจิตใจ ทำให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสติปัญญา โดยการเอาใจใส่กวดขันและส่งเสริมในเรื่องการเรียนของนักเรียน ข้อค้นพบนี้อาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสได้รับการศึกษา ผู้ปกครองซึ่งไม่ให้ความเอาใจใส่ต่อการศึกษา และไม่สนับสนุนให้นักเรียน เป็นผู้รู้หนังสือจะเป็น

ผู้ก็กั้นความก้าวหน้าทางการศึกษาของนักเรียน¹ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา
คุณภาพชีวิต

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ
เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทเพื่อ
ตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านสังคม โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษา
อย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อเป็นแนวทางในการทำมาหาเลี้ยงชีพต่อไป และสนับสนุน
ให้นักเรียนได้เข้าร่วมในสมาคมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อฝึกการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับ
คนอื่น ข้อค้นพบนี้อาจกล่าวได้ว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพความต้องการพื้นฐานด้าน
สังคม อันได้แก่ การเป็นผู้มีความสามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้โดยอาศัยการศึกษาเป็น
แนวทางนั้น ผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้นักเรียนได้รับ
การศึกษา นอกจากนี้จากการที่สังคมย่อมต้องประกอบด้วยสมาชิกในสังคมได้มาอยู่
ร่วมกัน จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กัน ดังนั้นการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญ
ซึ่งผู้ปกครองสามารถปลูกฝังให้กับนักเรียนได้ด้วยการสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วม
ในกิจกรรมต่าง ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ โรเบิร์ต เจ ฮาวิกเฮิร์ช
และ เบอ์นีส์ แอล นิวการ์เทน (Robert J. Havighurst and Bernice L.
Neugarten)² ซึ่งได้กล่าวสนับสนุนในเรื่องนี้ไว้ว่า ผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้มีบทบาท
สำคัญในการปลูกฝังค่านิยมในสังคมให้กับนักเรียน ตลอดจนถึงการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมต่อไป

จากการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ
เศรษฐกิจระดับต่ำ กลาง และสูง มีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทเพื่อ

¹Ivor Morrish, The Sociology of Education, 1st. ed.
(London: George Allen and Unwin Ltd., 1972), p.131.

²Robert j. Havighurst and Bernice L. Neugarten,
Society and Education.

ตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านคุณธรรม โดยทำการลงโทษเมื่อจับได้ว่านักเรียน
 พุกโกหก ดึงหัตถ์ให้นักเรียนมีหิริโอตตัปปะ ว่ากล่าวตักเตือนเมื่อเห็นนักเรียนใช้จ่าย
 เงินทองอย่างสุรุยสุราย ดึงหัตถ์ให้นักเรียนพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ มีความพยายาม
 อุตสาหะอดทน มีความเมตตากรุณา และสอนให้นักเรียนมีความกตัญญู ขอคนพบนี้
 อาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองนับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งปลูกฝัง
 ความเป็นผู้มีคุณธรรมให้กับนักเรียน อันจะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของ
 นักเรียนต่อไป

ผลการวิจัยทั้งหมดชี้ให้เห็นว่า ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม ต่างก็มองเห็นความ
 สำคัญ และยอมรับว่าตนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อนักเรียนในเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนา
 คุณภาพชีวิตของนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา
 ด้านสังคม และด้านคุณธรรม แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง
 ทั้ง 3 กลุ่มแล้ว พบว่า ในข้อคิดเห็นทั้ง 5 ด้านดังกล่าว ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทาง
 สังคมและเศรษฐกิจระดับสูง มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครองกลุ่มฐานะทาง
 สังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ
 .05 แต่ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ มีความ
 คิดเห็นไม่แตกต่างกัน* ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหลายประการ กล่าวคือ เมื่อมา
 พิจารณาถึงจำนวนบุตรหรือเด็กในอุปการะที่มีอยู่ทั้งอยู่ในโรงเรียน และที่ยังไม่จบ
 การศึกษา ซึ่งพบในผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำ
 มากกว่าผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง จึงทำให้ผู้ปกครอง
 กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำนี้ต้องมีภาระรับผิดชอบ เลี้ยงดู
 รวมทั้งส่งเสียให้บุตรหรือเด็กในอุปการะของตนได้ศึกษาเล่าเรียนมีจำนวนมาก
 สภาพการเลี้ยงดูจึงอาจกล่าวได้ว่า มีแคปรี่มาณไม่มีคุณภาพ ประการต่อมาเมื่อ
 พิจารณาถึงอาชีพหลักหรืออาชีพประจำของผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ

*โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 46.

เศรษฐกิจระดับกลางและต่ำแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกี่ยวกับค้าขาย ธุรกิจ และ
 เจ้าของกิจการ มากที่สุด การมีอาชีพดังกล่าวจึงอาจทำให้ผู้ประกอบการมีเวลาที่จะมา
 ดูแลหรือมีบทบาทในเรื่องการศึกษาของนักเรียนน้อย นอกจากนี้ เมื่อมาพิจารณาจากราย
 รายได้รวมของครอบครัว ซึ่งพบว่า ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับ
 กลางและต่ำ มีรายได้น้อยกว่าผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง
 ทำให้ผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำมีความจำเป็นที่จะ
 ต้องดิ้นรน เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว เพื่อการมีชีวิตรอด และไม่มีเวลา
 เอาใจใส่ในการศึกษาของนักเรียนมากนัก จากสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้ปกครอง
 กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลางและต่ำจึงมีความคิดเห็นในเรื่องบทบาท
 ของตนต่อการศึกษานักเรียนน้อย เมื่อเทียบกับผู้ปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและ
 เศรษฐกิจสูง ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง¹ ซึ่ง
 พบว่า บุคคลในระดับรายได้และระดับการศึกษาสูงจะมีกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาให้
 สูงกว่าบุคคลในระดับรายได้และการศึกษาต่ำ เช่นเดียวกับข้อค้นพบของ
 โรเบิร์ต ดี. สตอร์ม (Robert D. Storm)² ซึ่งพบว่า บิดามารดาของครอบครัว
 เด็กชั้นต่ำส่งเสริมความก้าวหน้าในการศึกษาของบุตรน้อย เมื่อเทียบกับบิดามารดา
 ครอบครัวเด็กชั้นอื่น ๆ

¹ เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง, "อิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
 ของพ่อแม่ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก."

² Robert D. Storm, Psychology for the Classroom.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทางค่านิยมและแนวปฏิบัติ

1.1 จากการวิจัยที่พบว่า "คุณภาพชีวิต" หมายถึง สภาวะความเป็นอยู่ที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานทั้ง 5 ประการนั้น เมื่อมาพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะเอื้อให้เกิดการตอบสนองในสภาวะความต้องการพื้นฐานดังกล่าว ก็คือ การบริการด้านต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ด้านการสาธารณสุข ด้านสาธารณูปโภค ตลอดจนด้านการศึกษา รัฐบาลจึงควรได้มีการส่งเสริมสนับสนุนในบริการด้านต่าง ๆ เหล่านี้ให้ทั่วถึงอย่างจริงจัง ทั้งนี้โดยหวังว่าจะก่อให้เกิดผลที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและ เมื่อบุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีก็จะเป็นกำลังในการพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าต่อไป

1.2 จากการวิจัยที่พบว่าการจัดการศึกษาเพื่อ เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตควร เป็นการศึกษาที่สามารถสนองความต้องการพื้นฐานทั้ง 5 ประการ จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการที่จะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนั้นรัฐบาลจึงควรส่งเสริมและเอาใจใส่ในการศึกษาอย่างจริงจัง มุ่งพัฒนาการศึกษาให้คมีคุณภาพ เพื่อให้คนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาที่ดีอันจะเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ต่อไป และเพื่อ เป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แกบุคคลที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน จึงควรได้มีการส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งเป็นการศึกษาที่เปิดกว้างให้แกบุคคลทั่วไปสามารถแสวงหาความรู้ได้ตามความต้องการของตน และเป็นการศึกษาที่สามารถสนองตอบความต้องการของคนในสังคมได้อย่างจริงจัง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาในทุกรูปแบบจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าบุคคลได้รับการศึกษาที่ดี รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสม ก็จะไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี อันจะทำให้ชีวิตมีคุณภาพได้ต่อไป

1.3 จากการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทและมีความสำคัญในการมีส่วนร่วมทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ปกครองจึงควรตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของตน และ เนื่องจากการศึกษานับว่ามีความสำคัญในการที่จะทำให้บุคคล

มีคุณภาพชีวิตอันพึงปรารถนาได้ ผู้ปกครองจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุด เพื่อเป็นแนวทางทำให้นักเรียนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการศึกษา โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง อาจกระทำได้หลายทาง เช่น การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลกับผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ หรืออาจทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเด่นในเรื่องฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ เช่น ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ที่มีชื่อเสียง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูง หรือผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในสภาพชุมชนแออัด ซึ่งมักจะเป็นผู้มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ หรือระดับกลางค่อนข้างต่ำ

2.2 เนื่องจากเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ประการหนึ่งคือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนบท ดังนั้นจึงควรได้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองในเขตชนบทในเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในสังคมต่อไป